

از صفحات ۷۸ تا ۸۸

سوال

۱- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) به گفته‌ی خواجه نصیر توسی، برای حفظ جامعه، شمشیر از همه کارسازتر است.
 (۲) سعدی در یکی از مدارس نظامیه تحصیل کرده است.
 (۳) از نظر خواجه نصیر توسی، اگر بتوانیم حوادث را پیش‌بینی کنیم، هرگز به وحشت نمی‌افتیم و چاره‌ای می‌اندیشیم.
 (۴) خواجه نصیرالدین توسی در زمان مغول به جمع‌آوری کتاب‌ها و آثار علمی توجه ویژه نمود.

۲- بیت زیر اثر کدام شاعر است و منظور از «نام نیکو» در این بیت، در کدام گزینه آمده است؟

«نام نیکو، گر بماند ز آدمی / به کزو ماند سرای زرنگار»

- (۱) حافظ - نام مناسب
 (۲) سعدی - خوش‌نامی
 (۳) حافظ - خوش‌نامی
 (۴) سعدی - نام مناسب

۳- در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

چهل سال از حمله‌ی خانمان سوز مغولان به ایران گذشته بود. در این هنگام، آشوب دیگری برخاست. خواجه نصیرالدین توسی، ریاضی‌دان بزرگ ایرانی، با خود گفت «جامعه برای حفظ خود به سه چیز نیاز دارد: شمشیر، قلم و دینار»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) صفر

۴- کدام گزینه جزء مواردی که در مراحل شعرخوانی باید رعایت شود، نیست؟

- (۱) توجه به علاقه‌ی مخاطب در انتخاب شعر
 (۲) به کارگیری حرکات دست و سر و تغییر حالت‌های چهره به هنگام خواندن
 (۳) خوانش شعر با آهنگ و سرعت مناسب
 (۴) آرام و بی‌صدا بازخوانی کردن

۵- فضاسازی و گسترش جمله در کدام گزینه به درستی انجام نشده است؟

- (۱) محسن با حالتی حاکی از درماندگی و ناتوانی به او نگاه کرد ← محسن، با برقی ناشی از خوشحالی در چشمانش به او نگاه کرد.
 (۲) در آن لحظه گرسنه بودم ← در آن لحظه به قدری گرسنه بودم که می‌توانستم یک گوسفند دُرسته را بخورم.
 (۳) احساس کردم عمل مورد نظر باید انجام شود ← احساس کردم عمل مورد نظر باید به شیوه‌ای متناسب و حتی‌الامکان عادی انجام شود.
 (۴) احمد سَر دوستش را به دیوار کوبید ← احمد همینطور که دو طرف سبیل‌های دوستش را گرفته بود، سَر او را به دیوار کوبید.

۶- کدام گزینه در رابطه با درس «نقش خردمندان» صحیح است؟

- (۱) خواجه نصیر توسی، در دوازده شهر مهم آن روز، مدارس شبانه‌روزی به نام نظامیه تأسیس کرد.
 (۲) خواجه نظام الملک، در کنار رصدخانه‌ی مراغه، کتاب خانه‌ای نیز ایجاد کرد.
 (۳) خواجه نظام الملک، در شهر ری، رصدخانه‌ای ساخت که بسیاری از دانشمندان در آن جا به تحقیق مشغول شدند.
 (۴) هلاکوخان، خود را نیازمند هوش و دانایی خواجه نصیر نمی‌دانست.

۷- در بین کلمه‌های زیر، املاي چند واژه نادرست است؟

«غرور - نیافتد - ستاره‌گان - تحسین‌آمیز - زایع - مطمئن»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۸- بیت کدام گزینه با بیت «نام نیک رفتگان، ضایع مکن/ تا بماند نام نیکت پایدار» قرابت معنایی دارد؟

- (۱) چو خواهی که نامت بود جاودان/ مکن نام نیک بزرگان نهان
 (۲) چو نیکی کنی، نیکی آید برت/ بدی را بدی باشد اندر خورت
 (۳) به نیکی ببايد تن آراستن/ که نیکی نشاید ز کس خواستن
 (۴) نباشد همی نیک و بد پایدار/ همان به که نیکی بود یادگار

۹- فعل کدام یک از گزینه‌های زیر می‌تواند همراه با مفعول بیاید؟

- (۱) چهل سال از حمله‌ی خانمان سوز مغولان به ایران گذشته بود.
 (۲) خواجه نصیر توسی، با حرکتی زیرکانه می‌خواست یک مرکز علمی ایجاد کند.
 (۳) مردم وحشت‌زده از خواب برخاستند.
 (۴) خواجه نصیر توسی، به نسخه‌برداری و جمع‌آوری کتاب‌ها مشغول شد.

۱۰- در کدام گزینه، تمامی ترکیب‌ها صحیح است؟

- (۱) صلح‌آمیز - شورانگیز - هبجان‌انگیز
 (۲) غم‌آمیز - شورانگیز - افتخار‌آمیز
 (۳) تحسین‌آمیز - خیال‌انگیز - تفکر‌آمیز
 (۴) خیال‌انگیز - شب‌آمیز - افتخار‌آمیز

پاسخ:

گزینه‌ی «۱» - به گفته‌ی خواجه نصیر توسی، برای حفظ جامعه، قلم از همه کارسازتر است. (صفحه‌ی ۸۳)

۲- گزینه‌ی «۲»- بیت صورت سؤال از سعدی است و درباره‌ی خوش‌نامی است. (صفحه‌ی ۸۱)

۳- گزینه‌ی «۲»- واژه‌های «برخواست» و «خاجه» نادرست هستند و صورت صحیح آن‌ها عبارتند از: «برخاست - خواجه» (صفحه‌ی ۸۳)

۴- گزینه‌ی «۱» - «توجه به علاقه‌ی مخاطب» جزء موارد مربوط به شعرخوانی نیست. (صفحه‌ی ۸۸)

۵- گزینه‌ی «۱» - جمله‌ی دوم گسترش یافته‌ی جمله‌ی اول نیست، بلکه تغییر یافته‌ی آن است. (صفحه‌های ۷۴ و ۷۵- نگاه به گذشته)

۶- گزینه‌ی «۳»

تشریح سایر گزینه‌ها:

۱) خواجه نظام‌الملک: در دوازده شهر مهم آن روز، مدارس شبانه‌روزی به نام نظامیه تأسیس کرد.

۲) خواجه نصیر توسی، در کنار رصدخانه‌ی مراغه، کتاب خانه‌ای نیز ایجاد کرد.

۴) هلاکوخان، خود را نیازمند هوش و دانایی و خواجه نصیر توسی می‌دانست. (صفحات ۸۴ تا ۸۶)

۷- گزینه‌ی «۱»- در کلمات صورت سؤال، کلمات «نیافتد، ستاره‌گان، ضایع، مطمئن» اشتباه نوشته شده‌اند که صورت صحیح آن‌ها عبارتند

از: «نیفتد، ستارگان، ضایع، مطمئن» (صفحات ۷۸ تا ۸۱)

۸- گزینه‌ی «۱»- بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۱» به این مفهوم اشاره دارند که احترام به نام نیک بزرگان و گذشتگان، باعث

جاودانی نام انسان می‌شود. (صفحه‌ی ۸۱)

۹- گزینه‌ی «۲»: فعل جمله‌ی گزینه‌ی «۲»، «ایجاد کند» است که می‌تواند همراه با مفعول بیاید. در این جمله، «یک مرکز علمی»

مفعول است. (صفحه‌ی ۸۴)

گزینه‌ی «۱»: ساخت کلمات غیر ساده‌ی «صلح آمیز، شورانگیز و هیجان‌انگیز» درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: صورت صحیح ← «غم‌انگیز»

گزینه‌ی «۳»: صورت صحیح ← «تفکرآمیز»

گزینه‌ی «۴»: «شب‌آمیز»، اشتباه و بی‌معنی است. (صفحه‌ی ۸۲)

نویسنده: پژمان صادقی

